

Motion till riksdagen 2009/10:C5

**av Egon Frid m.fl. (v)
med anledning av prop. 2009/10:61**

En sänkning av kapitalkravet för privata aktiebolag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2009/10:61 En sänkning av kapitalkravet för privata aktiebolag.

Propositionens innehåll

Regeringen föreslår att gränsen för lägsta tillåtna aktiekapital för privata aktiebolag sänks från nuvarande 100 000 till 50 000 kr. Syftet med sänkningen av kapitalkravet är att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig för företagare.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 april 2010.

Inledning

Karakteristiskt för aktiebolag som bolagsform är att aktieägarna inte personligen ansvarar för bolagets skulder. För att balansera denna avsaknad av personligt betalningsansvar har regler som garanterar att bolaget alltid har tillgångar som minst svarar mot bolagets förpliktelser införts, genom det s.k. kapitalskyddet. Kravet på att ett aktiebolag ska ha ett visst aktiekapital är av grundläggande betydelse i det avseendet. Följaktligen är aktiekapitalet en central del i det kapitalskydd som kringgärdar aktiebolagsformen.

För den som vill starta företag finns det olika företagsformer att välja mellan. Förutom aktiebolag finns t.ex. handelsbolag och enskild firma. Till skillnad från aktiebolagsformen ställs det inte krav på kapitaltillskott för att starta ett handelsbolag eller enskild firma, vilket har sin grund i att dessa bolagsformer medför att näringsidkaren har ett personligt ansvar för de förpliktelser som uppkommer i verksamheten. En fördel med aktiebolagsformen är med

Fel! Okänt namn på

andra ord att investerare erbjuds möjligheten att finansiera affärsverksamhet utan att därmed riskera sin privatekonomi.

Kravet på aktiekapital sänks till 50 000 kr

Regeringen gör bedömningen att en sänkning av kapitalet kan bidra till att fler personer vill och vågar starta företag. Men regeringens utredning, Aktiekapital i privata aktiebolag, SOU 2008:49, har inte kunnat finna empiriskt stöd för att nyföretagandet i Sverige skulle öka på grund av en sänkning av aktiekapitalet.¹ Däremot fann utredningen att den lagstadgade miniminivån för aktiekapitalet kan ha betydelse för den enskildes val av företagsform, men att det inte är "något självändamål att öka antalet aktiebolag på bekostnad av andra företagsformer"².

Vänsterpartiet ser självfallet positivt på alla förslag som kan öka sysselsättningen under förutsättningen att det skapas trygga jobb med god betalningsförmåga. Tyvärr är inte regeringens förslag i denna proposition ett steg i den inriktningen, vilket utredningen Aktiekapital i privata aktiebolag, SOU 2008:49, inte heller har kunnat finna empiriskt stöd för.

Vänsterpartiet anser att den nuvarande nivån på kapitalskyddet för aktiebolag är väl avvägd av flera orsaker. Först och främst gäller det skyddet för borgenärer. Ett rimligt satt aktiekapital fungerar som en buffert som tillgodoser de små företagens intressen av att kunna leverera och få betalt för sina varor och tjänster. För de borgenärer som saknar möjlighet att genom avtal med bolaget reglera sina mellanhavanden och därigenom begränsa sina risker som är förenade med anspråk på bolaget, utgör kapitalskyddet med andra ord en garanti som gäller kollektivt för både nuvarande och framtida borgenärer. Det kan gälla staten med skatteanspråk samt borgenärer med bristande kunskap, information eller ekonomiska möjligheter som tvingas förlita sig på bolagets förmögenhet. Dessa s.k. icke-anpassade borgenärer, till vilka bl.a. staten alltså tillhör, får ett sämre skydd på marknaden med en sänkning av aktiekapitalet. Skatteverket påpekar även detta i sitt remissvar till utredningen.

Följaktligen kan en sänkning av aktiekapitalet medföra att individuella överenskommelser krävs i högre grad, vilket skulle innebära ökade transaktionskostnader för både bolag och borgenärer.

Landsorganisationen, LO, framhåller i sitt remissvar till utredningen att kravet på ett relativt högt aktiekapital skapar en större trygghet för anställda i aktiebolag. Motiveringen för exempelvis 1973 års höjning av aktiekapitalet var just att en betydande kapitalinsats var nödvändig för att de som står bakom bolaget ska kunna uppfylla sina förpliktelser mot anställda, det all-

¹ Aktiekapital i privata aktiebolag, SOU 2008:49, s. 11

² Aktiekapital i privata aktiebolag, SOU 2008:49, s. 90

Fel! Okänt namn på

männa och andra borgenärer.³ Ytterligare remissinstanser, t.ex. Revisorsnämnden, Skatteverket, Bolagsverket och Lantbrukarnas Riksförbund, nämner just denna grund som skäl till varför de anser att det gällande kapitalkravet på 100 000 kr för aktiebolag inte bör sänkas.

En annan orsak som Vänsterpartiet anser talar emot en sänkning av kapitalinsatsen för aktiebolag är kapitalets betydelse som en form av seriositets-spärr. Kapitalinsatsen innebär att företagare måste ha en genomtänkt affärsidé som han eller hon är beredd att själv göra en kapitalinsats för. Dessutom utgör den ett hinder för att undvika att aktiebolagsformen används för oseriösa syften. Utredningen Aktiekapital i privata aktiebolag, SOU 2008:49, konstaterar just detta att kravet på ett minsta aktiekapital i ett bolag i och för sig inte stoppar missbruk, men det utgör i vart fall ett visst hinder för personer som vill starta aktiebolag i oseriöst syfte.⁴ Finansinspektionen hänvisar till seriositetsspärren som anledning till att det är olämpligt att sänka aktiekapitalet.

Sammanfattningsvis är det Vänsterpartiets uppfattning att den nuvarande lägsta beloppsgränsen för aktiekapitalet i privata aktiebolag, 100 000 kr, får anses vara väl avvägd. Med anledning av det i denna motion anförda yrkar Vänsterpartiet avslag på proposition 2009/10:61 En sänkning av kapitalkravet för privata aktiebolag.

Stockholm den 4 december 2009

Egon Frid (v)

Marianne Berg (v)

Josefin Brink (v)

LiseLotte Olsson (v)

Torbjörn Björlund (v)

Kalle Larsson (v)

³ Prop. 1973:93, sid. 85 f.

⁴ Aktiekapital i privata aktiebolag, SOU 2008:49, s. 87